
Wsparcie obszarów wiejskich i rolnictwa w nowej
perspektywie finansowej
w ramach WPR
(materiał pomocniczy dla doradców – prezentacja 1)

Kraków, grudzień 2014 r.

Informacja o sposobie opracowania materiałów

Materiał informacyjny: Wsparcie obszarów wiejskich i rolnictwa

w nowej perspektywie finansowej w ramach WPR składa się z trzech prezentacji:

- Pierwsza poświęcona jest procesowi programowania perspektywy finansowej 2014 – 2020 ze szczególnym podkreśleniem elementów nowych.
- Druga poświęcona jest filarowi I WPR a nade wszystko zmianom w płatnościach obszarowych.
- Trzecia prezentacja dotyczy: celów, priorytetów i możliwości wsparcia obszarów wiejskich, w szczególności działań priorytetu 1 PROW 2014 – 2020. Najwięcej miejsca poświęcone jest działaniom wspierającym innowacje w tym propozycjom funkcjonowania sieci EPI (w Polsce SIR), działaniu Współpraca i zadaniom dla WODR.

Informacja o sposobie opracowania materiałów

- **Prezentacja 1** opracowana została na podstawie zatwierdzonych przez właściwe organy UE dokumentów między innymi: *Komunikat komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” [COM(2010) 2020 wersja ostateczna - nieopublikowany w Dzienniku Urzędowym oraz pakietu rozporządzeń*
- *ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005*
- *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006. (SEC(2011)1141 final)*
- *Zatwierdzoną przez KE Umowę Partnerstwa zawartą pomiędzy Polską a Komisją Europejską.*

Informacja o sposobie opracowania materiałów

- **Prezentacja 2** obejmująca system płatności bezpośrednich w Polsce opracowana została z wykorzystaniem ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej;
- ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO KOMISJI (UE) NR 639/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz zmiany załącznika X do tego rozporządzenia. (Dz.U.UE L z dnia 20 czerwca 2014 r.) oraz
- **Projekt** systemu płatności bezpośrednich w Polsce w latach 2015 – 2020 – MRiRW z sierpnia 2014.

Informacja o sposobie opracowania materiałów

- *Prezentacja 3 jest opracowana z wykorzystaniem zatwierdzonych aktów prawnych UE w tym ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005;*
- *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (projekt z 7 kwietnia) oraz*
- *prezentacji MRiRW Innowacje w rolnictwie i na obszarach wiejskich w latach 2014 – 2020.*

Prezentacja 1

---

*Proces programowania perspektywy
finansowej 2014 – 2020 ze szczególnym
podkreśleniem elementów nowych*

Wyzwania stojące przed Europą

---

1. Zapewnienie rentownej produkcji żywności w obliczu rosnącego światowego zapotrzebowania na żywność;
2. Zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi i działań w dziedzinie zmian klimatycznych;
3. Przyczynienie się do zrównoważonego rozwoju terytorialnego obszarów wiejskich UE;

Odpowiedzią na te wyzwania jest **strategia Europa 2020** oraz **nowa Wspólna Polityka Rolna**.

Strategia Europa 2020 - priorytety

- 1. Inteligentny rozwój** – oparty na wiedzy i innowacyjnych rozwiązaniach
- 2. Zrównoważony rozwój** – oparty na transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, konkurencyjnej i efektywnie korzystającej z zasobów
- 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu** – oparty na wspieraniu gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Cele Strategii Europa 2020

Strategia Europa 2020 wyznacza pięć długookresowych celów:

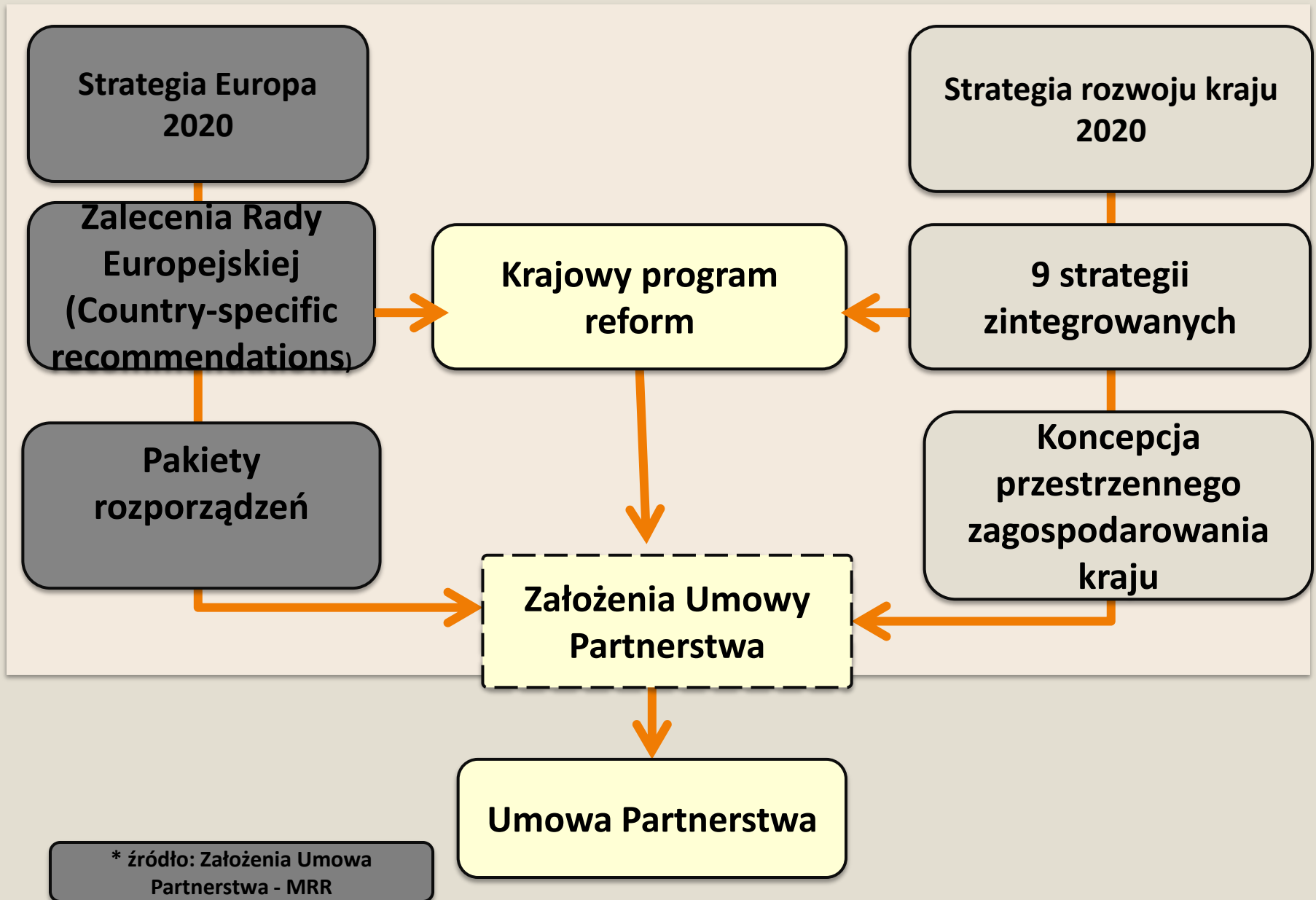
1. w obszarze zatrudnienia (zwiększenie udziału osób zatrudnionych w wieku produkcyjnym do 75 %;
2. badań naukowych i innowacji (przeznaczenie minimum 3% PKB na ten cel);
3. edukacji (liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% młodych osób powinno zdobyć wyższe wykształcenie;

Cele Strategii Europa 2020

---

4. ograniczenie ubóstwa (liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln)
5. w obszarze klimatu i energii zrealizować cel 3 x 20 (ograniczenie do 2020 emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z roku 1990, zwiększyć udział energii odnawialnej o 20%, oraz zwiększyć efektywność energetyczną o 20%).

Programowanie nowej perspektywy

Umowa partnerstwa (definicja w ROZPORZĄDZENIU PE I RADY (UE) NR 1303/2013 – nowy dokument

„**umowa partnerstwa**” oznacza dokument przygotowany przez państwo członkowskie z udziałem partnerów, który określa strategię tego państwa członkowskiego, jego priorytety i warunki efektywnego i skutecznego korzystania z EFSI (EFRROW, EFRR, EFS i EFRM), w celu realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, który został przyjęty przez Komisję w następstwie oceny i dialogu z danym państwem członkowskim;

Co nowego na poziomie wdrażania?

Po raz pierwszy przewidziano wspólną strategię koordynacji i harmonizacji polityk UE z krajowymi.

Będzie to możliwe m.in. poprzez:

objęcie Wspólnymi Ramami Strategicznymi (WRS), tj. wspólnymi przepisami dotyczącymi m.in. programowania, monitorowania, ewaluacji, zarządzania i kontroli ***polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i rybackiej.***

Co nowego na poziomie wdrażania?

- ❑ **Wspólne Ramy Strategiczne ustanawiają zasady oraz wsparcie z funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI)= (EFRR, EFS, FS, EFRROW, EFMR) na cele rekomendowane w strategii „Europa 2020” (11 celów tematycznych);**
- ❑ *Nowością jest również wymóg wskazania przez państwa członkowskie jasnych celów, jakie chcą osiągnąć za pomocą środków unijnych oraz sposobu ich realizacji.*
- ❑ **Także zwiększenie znaczenia rozwoju terytorialnego - lepsze wykorzystanie potencjału obszarów**

Cele tematyczne – obszary inwestowania

W nowej perspektywie środki wsparcia UE będą skoncentrowane na:

1. Badaniach naukowych, rozwoju technologicznym i innowacjach;
2. Zwiększeniu dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych;
3. **Podnoszeniu konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury;**
4. Wspieraniu przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
5. Promowaniu dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Ochronie środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów;

Cele tematyczne – obszary inwestowania

---

7. Promowaniu zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości;
8. Wspieraniu zatrudnienia i mobilności pracowników;
9. Wspieraniu włączenia społecznego i walka z ubóstwem;
10. Inwestowaniu w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
11. Wzmacnianiu potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji publicznej.

Polityka spójności a rozwój obszarów wiejskich

Obecnie polityka spójności jest wiodącą polityką UE.

Przy okazji jej reformy na okres 2014 – 2020 nastąpiły duże zmiany w jej celach i charakterze. **Polityka regionalna przestaje być polityką wspierającą regiony najuboższe, a będzie polityką wspierającą wszystkie regiony.**

Główne cele zostaną skierowane na **konkurencyjność i efektywność**, co oznacza odejście od celu konwergencji jako podstawowego dla PS.

(konwergencja - zbliżenie się poziomu gospodarczego państw członkowskich Unii Europejskiej)

Polityka spójności a rozwój obszarów wiejskich

Podobnie jak pozostałe polityki unijne polityka spójności została ściśle powiązana ze Strategią Europa 2020 i ma na celu promować wzrost gospodarczy, tworzenie miejsc pracy, przeciwdziałać zmianom klimatycznym, zmniejszać zależność energetyczną Wspólnoty oraz ograniczać wykluczenie społeczne.

Polityka spójności a rozwój obszarów wiejskich

- Zgodnie z komunikatem podanym na stronie MRiRW
- w zatwierdzonej UP obszary wiejskie są wyodrębnione jako OSI, (obszary strategicznej interwencji);
- UP przewiduje, że w ramach Polityki Spójności na działania na rzecz obszarów wiejskich przeznaczone będzie we właściwych programach krajowych i regionalnych 5,2 mld euro w formie instrumentów dedykowanych.
- Wsparcie przeznaczone będzie na rozwój przedsiębiorczości i lepszym wykorzystaniu kapitału ludzkiego w tym reorientacji zawodowej rolników (ok. 1,5 mld euro)

Co dla obszarów wiejskich z PS?

- Na rewitalizację społeczną i infrastrukturalną (ok.2 mld euro)
- Na infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (około 1,2 mld euro, i 0,5 na infrastrukturę przeciwpowodziową).
- Poza dedykowanymi instrumentami zakłada się wsparcie obszarów wiejskich w ramach pozostałych dziedzin, będących przedmiotem horyzontalnych działań Polityki Spójności, wdrażanych bez rozróżniania pomiędzy poszczególnymi typami obszarów.

Co dla obszarów wiejskich z PS?

Należy w tym kontekście wskazać takie przykładowe zagadnienia, jak: wyodrębnienie i wspieranie inteligentnych specjalizacji związanych z rolnictwem, rybactwem oraz przemysłem rolno-spożywczym; działania dotyczące technologii komunikacyjno-informacyjnych; wsparcie dla odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji budynków; działania o charakterze horyzontalnym dotyczące wspierania przedsiębiorczości; wspieranie inwestycji w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie przedszkoli na obszarach wiejskich, a także inne działania adresowane do placówek edukacyjnych; wspieranie usług społecznych oraz ekonomii społecznej itp.

Podsumowanie

Programowanie – nowe elementy:

- ❑ **Komplementarność polityk, strategii, programów, działań, projektów.** Działania są komplementarne, jeśli tworzą spójną całość i prowadzą do realizacji wspólnego celu.
- ❑ zintegrowane podejście (**umowa partnerska konsolidująca obszary inwestowania w ramach PS, WPR i Wspólnej polityki rybackiej**);
- ❑ koncentracja tematyczna i koncentracja finansowa (**preferencje dla kompleksowego rozwiązywania problemów**).
- ❑ Wzrost znaczenia rozwoju terytorialnego - lepsze wykorzystanie potencjału obszarów.

Podsumowanie

- ❑ *Warunkowość* : *Warunkowość ex-ante* - czyli zapewnienie określonych warunków wyjściowych umożliwiających efektywną realizację programów współfinansowanych ze środków europejskich.
- ❑ *Makrowrunkowość* - krajom, które uporczywie łamią dyscyplinę finansów publicznych, będzie można zawiesić dostęp do funduszy strukturalnych,
- ❑ *Rezerwa wykonania* – 6 proc. środków będzie przeznaczony na rezerwę wykonania, czyli na najbardziej wydajne programy w ramach środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich i politykę spójności. Państwa mają "odłożyć" rezerwę z całej otrzymanej puli środków
- ❑ *Limity środków (ring fencing)* – limit środków na poszczególne obszary tematyczne np. na gospodarkę niskoemisyjną

Inne zmiany

- wielopoziomowe zarządzanie;
- współpraca partnerów, ich sieciowanie;
- decentralizacja środków;
- kontrakt terytorialny.

Opracowanie

JADWIGA NOWAKOWSKA

CDR O/KRAKÓW

GRUDZIEŃ 2014 ROK

